



วพ
5
ด.11
ด.1

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์ ได้แบบสัมภาษณ์สมบูรณ์ 218 ชุด นำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลการวิจัยเป็น 3 ประเด็น ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

4.1 ลักษณะพื้นฐานบางประการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน

ตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิจัยเรื่องนี้ได้เก็บข้อมูลจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจําปีการศึกษา 2536 ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจํานวน 218 คน ผลการวิจัยปรากฏตามตารางที่ 3 พบว่าลักษณะพื้นฐานบางประการของนักเรียนเป็นดังต่อไปนี้

- 1) อายุ จากผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีอายุ 11 ปีจํานวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 มีอายุ 12 ปีจํานวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 82.6 มีอายุ 13 ปีจํานวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 และมีอายุ 14 ปี จํานวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 นักเรียนที่มีอายุมากที่สุดคือ 14 ปี อายุน้อยที่สุด 11 ปี และอายุเฉลี่ยของนักเรียนคือ 12.0 ปี
- 2) เพศ การศึกษาในครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชายแดนและนักเรียนหญิงจํานวนเท่ากัน คืออย่างละ 109 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0
- 3) ผลการเรียน(เกรดเฉลี่ย) ของนักเรียน จากการศึกษาพบว่า ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา นักเรียนมีผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกได้เกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 จํานวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 กลุ่มที่สองเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00-3.00 จํานวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 73.9 และกลุ่มที่ 3 ได้เกรดเฉลี่ยสูงกว่า 3.00 จํานวน 44 คนคิดเป็นร้อยละ 20.2
- 4) อาชีพหลักของบิดา จากการศึกษาพบว่า อาชีพหลักของบิดาของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จํานวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 75.2 โดยปลูกพืชเป็นหลัก

จำนวน 153 คนคิดเป็นร้อยละ 70.2 และเลี้ยงสัตว์เป็นหลักจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ส่วนอาชีพอื่นๆ ได้แก่ รับจ้างทั่วไปจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 ค้าขายจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 ทำงานโรงงานจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 รับราชการและงานบริการอาชีพละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

5) อาชีพหลักของมารดา จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่มารดาของนักเรียนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักเช่นเดียวกับบิดาโดยมีจำนวนถึง 171 คน คิดเป็นร้อยละ 78.4 ได้แก่ ปลุกพืชเป็นหลักจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 73.4 และเลี้ยงสัตว์เป็นหลักจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ส่วนอาชีพอื่นๆ นั้น ได้แก่รับจ้างทั่วไปจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7 ค้าขายจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 งานบริการจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 และรับราชการจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

6) ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนพบว่า นักเรียนต้องการศึกษาต่อจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 และไม่มีความต้องการศึกษาต่อจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีเงินหรือทุนสำหรับเรียนต่อจำนวน 49 คนคิดเป็นร้อยละ 22.5 และพ่อแม่ต้องการให้ช่วยทำงานจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4

7) ขนาดของครอบครัว จากการศึกษาพบว่า ขนาดของครอบครัวของนักเรียนมีจำนวนตั้งแต่ 3-14 คน จำนวนครอบครัวที่มีขนาด 5-6 คน มีมากที่สุดคือ 113 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 51.8 รองลงมาคือขนาดตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป 66 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 30.3 และขนาด 3-4 คน จำนวน 39 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 17.9 และขนาดของครอบครัวโดยเฉลี่ยคือ 6.1 คนต่อครอบครัว

8) ขนาดที่ดินถือครองของครอบครัว จากผลการศึกษาพบว่า ครอบครัวของนักเรียนที่ไม่มีที่ดินถือครองเลยจำนวน 39 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 17.9 ส่วนครอบครัวที่มีที่ดินถือครองแยกตามประเภทของการทำการเกษตร ดังนี้คือ

8.1 เป็นที่นา ขนาดตั้งแต่ 1-10 ไร่ จำนวน 57 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 26.1 ขนาดตั้งแต่ 11-25 ไร่ จำนวน 38 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 17.4 และขนาดตั้งแต่ 26 ไร่ขึ้นไปจำนวน 23 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 10.6 สำหรับครอบครัวที่ไม่มีที่นาเลย มีจำนวน 100 ครอบครัว

8.2 เป็นที่ไร่และสวน ขนาดตั้งแต่ 1-10 ไร่ จำนวน 54 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 24.8 ขนาดตั้งแต่ 11-25 ไร่ จำนวน 42 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ

19.2 และขนาดตั้งแต่ 26 ไร่ขึ้นไป จำนวน 34 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 15.6 สำหรับครอบครัวที่ไม่มีที่ไรและสวนเลย จำนวน 88 ครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 40.4

9) พื้นที่ตั้งของโรงเรียนหรือภูมิลาเนาที่นักเรียนอาศัยอยู่จากการศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 49.1 และนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 50.9

10) การย้ายถิ่นฐานของครอบครัว พบว่ามีจำนวนนักเรียนที่ไม่เคยย้ายถิ่นฐานจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 68.3 สำหรับนักเรียนที่ตอบว่าครอบครัวเคยอพยพเคลื่อนย้ายถิ่นฐานจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 โดยให้เหตุผลว่า เพื่อแสวงหาที่ดินทำกินจำนวน 38 คนคิดเป็นร้อยละ 17.4 เพื่อแสวงหาอาชีพจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 ย้ายตามญาติหรือเพื่อนบ้าน จำนวน 13 คน เป็นร้อยละ 6.0 และหนีภัยสงคราม 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ผลของการศึกษาถึงลักษณะพื้นฐานบางประการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของลักษณะพื้นฐานบางประการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลักษณะพื้นฐานบางประการของนักเรียนชั้น ป.6 โรงเรียน ตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ	(218)	(100.0)
11 ปี	18	8.3
12 ปี	180	82.6
13 ปี	16	7.3
14 ปี	4	1.8
เพศ	(218)	(100.0)
ชาย	109	50.0
หญิง	109	50.0

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะพื้นฐานบางประการของนักเรียนชั้น ป.6 โรงเรียน ตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จำนวน	ร้อยละ
ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย)	(218)	(100.0)
เกรดต่ำกว่า 2.00	13	6.0
เกรดระหว่าง 2.00-3.00	161	73.8
เกรดสูงกว่า 3.00	44	20.2
อาชีพหลักของบิดา	(218)	(100.0)
ทำการเกษตรปลูกพืชเป็นหลัก	153	70.2
ทำการเกษตรเลี้ยงสัตว์เป็นหลัก	11	5.0
รับราชการ	2	0.9
รับจ้างทั่วไป	39	17.9
ทำงานโรงงาน	3	1.4
งานบริการ	2	0.9
ค้าขาย	8	3.7
อาชีพหลักของมารดา	(218)	(100.0)
ทำการเกษตรปลูกพืชเป็นหลัก	160	73.4
ทำการเกษตรเลี้ยงสัตว์เป็นหลัก	11	5.0
รับราชการ	1	0.5
รับจ้างทั่วไป	32	14.7
ทำงานโรงงาน	4	1.8
งานบริการ	2	0.9
ค้าขาย	8	3.7
ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียน	(218)	(100.0)
ต้องการ	138	63.3
ไม่ต้องการ	80	36.7

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะพื้นฐานบางประการของนักเรียนชั้น ป.6 โรงเรียน ตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผล		
(1) ไม่มีเงินหรือทุนสำหรับเรียนต่อ	49	22.5
(2) พ่อแม่ต้องการให้ช่วยทำงาน	31	14.4
ขนาดของครอบครัว	(218)	(100.0)
ขนาด 3-4 คน	39	17.9
ขนาด 5-6 คน	113	51.8
ขนาดตั้งแต่ 7 คน ขึ้นไป	66	30.3
ขนาดที่ดินถือครองของครอบครัว	(218)	(100.0)
ไม่มีที่ดิน	39	17.9
ที่ดินทำนา	179	82.1
ไม่มีที่ดินทำนา	100	45.9
น้อยกว่า 11 ไร่	57	26.1
ตั้งแต่ 11-25 ไร่	38	17.4
ตั้งแต่ 26 ไร่ขึ้นไป	23	10.6
ที่ดินทำไร่และสวน		
ไม่มีที่ดินทำไร่และสวน	88	40.4
น้อยกว่า 11 ไร่	54	24.8
ตั้งแต่ 11-25 ไร่	42	19.2
ตั้งแต่ 26 ไร่ขึ้นไป	34	15.6
พื้นที่ตั้งของโรงเรียน	(218)	(100.0)
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	107	49.1
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	111	50.9

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะพื้นฐานบางประการของนักเรียนชั้น ป.6 โรงเรียน ตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จำนวน	ร้อยละ
การย้ายถิ่นฐานของครอบครัว	(218)	(100.0)
ไม่เคย	149	68.3
เคย	69	32.7
เหตุผล		
(1) เพื่อแสวงหาที่ดินทำกิน	38	17.4
(2) เพื่อแสวงหาอาชีพ	17	7.8
(3) ย้ายตามญาติ หรือเพื่อนบ้าน	13	6.0
(4) หนีภัยสงคราม	1	0.5

4.2 ความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยปรากฏตามตารางที่ 4 พบว่านักเรียนมีความสนใจที่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 69.7

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีความสนใจและไม่สนใจในอาชีพเกษตรกรรม

ความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
	จำนวน	ร้อยละ
สนใจ	152	69.7
ไม่สนใจ	66	30.0
รวม	218	100.0

ผลการวิจัยได้นำเสนอเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เกี่ยวข้องกับสาเหตุหรือเหตุผลที่นักเรียนมีความสนใจและไม่มีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม โดยกำหนดระดับความสำคัญของเหตุผลออกเป็น 3 ระดับคือ เหตุผลที่มีความสำคัญมากมีค่าเท่ากับ 2 เหตุผลที่มีความสำคัญน้อย มีค่าเท่ากับ 1 และเหตุผลที่ไม่มีความสำคัญมีค่าเท่ากับ 0 การแปลผลของระดับความสำคัญของเหตุผลใช้วิธีการนำค่าเฉลี่ยของความสำคัญของเหตุผลแต่ละประเด็นไปเปรียบเทียบกับค่าแปลความหมาย ใช้ค่าเฉลี่ยกลาง (Mid-point) เป็นเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (นงนุช, 2531)

1. เกณฑ์การแปลความหมายสำหรับเหตุผลที่นักเรียนมีความสนใจอาชีพเกษตรกรรม

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{ระดับความสำคัญ}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{1.55 - 0.87}{3}$$

$$= 0.23$$

$$\text{ค่าที่อยู่ตรงกลางคือ} \quad 1 \pm \frac{\text{ช่วงคะแนน}}{2} = \frac{0.23}{2}$$

$$= 1 \pm 0.12$$

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.13-2.00 ถือว่าเป็นเหตุผลที่สำคัญมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.88-1.12 ถือว่าเป็นเหตุผลที่สำคัญน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.00-0.87 ถือว่าเป็นเหตุผลที่ไม่สำคัญ

ผลของการศึกษาถึงสาเหตุหรือเหตุผลที่นักเรียนมีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม ปรากฏตามตารางที่ 5 พบว่าเหตุผลที่นักเรียนให้ความสำคัญมากมีจำนวน 8 เหตุผลเรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยดังนี้

1. เป็นอาชีพที่มีรายได้ (1.55)
2. ชอบอยู่กับธรรมชาติ (1.51)
3. ชอบปลูกพืช (1.45)

4. เป็นอาชีพที่สามารถลดรายจ่ายในครอบครัวได้ (1.41)
5. มีอิสระไม่ต้องเป็นลูกจ้างคนอื่น (1.38)
6. ได้อยู่กับที่ไม่ต้องเคลื่อนย้ายไปไหน (1.38)
7. ชอบเลี้ยงสัตว์ (1.28)
8. ไม่ต้องใช้เงินทุนมาก (1.15)

จะเห็นได้ว่า นักเรียนมีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม เพราะเห็นว่าเป็นอาชีพที่มีผลต่อรายได้และรายจ่ายในครอบครัวอย่างมาก และนอกจากนั้นแล้วยังทำให้มีชีวิตเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนเป็นอาชีพที่อิสระและไม่ต้องเคลื่อนย้ายถิ่นฐาน

สำหรับเหตุผลอื่น ได้แก่ การมีน้ำปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ การมีหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุน มรดกจากบิดามารดา ที่ดิน ทุนและอุปกรณ์ นักเรียนให้ความสำคัญน้อย ส่วนความรู้ ความถนัดและความชำนาญ นักเรียนไม่ให้ความสำคัญเลย

ตารางที่ 5 ระดับความสำคัญของเหตุผลที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม

เหตุผลที่สนใจในอาชีพเกษตรกรรม	ค่าคะแนน		ระดับความสำคัญ
	Mean	S.D.	
	(n=152)		
เป็นอาชีพที่มีรายได้	1.55	0.68	มาก
ชอบอยู่กับธรรมชาติ	1.51	0.73	มาก
ชอบปลูกพืช	1.45	0.73	มาก
เป็นอาชีพที่สามารถลดรายจ่ายในครอบครัวได้	1.41	0.78	มาก
ได้อยู่กับท้องดินไม่ต้องเคลื่อนย้ายไปไหน	1.38	0.78	มาก
มีอิสระไม่ต้องเป็นลูกจ้างคนอื่น	1.38	0.78	มาก
ชอบเลี้ยงสัตว์	1.28	0.72	มาก
ไม่ต้องใช้เงินทุนมาก	1.15	0.69	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

เหตุผลที่สนใจอาชีพเกษตรกรรม	ค่าคะแนน		ระดับความ
	Mean	S.D.	สำคัญ
(n=152)			
มีน้ำสำหรับปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์	1.12	0.69	น้อย
มีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมอย่างเพียงพอ	1.01	0.81	น้อย
ต้องรับมรดกจากบิดามารดา	1.01	0.75	น้อย
มีที่ดิน ทุน และอุปกรณ์พร้อมอยู่แล้ว	1.01	0.71	น้อย
มีความรู้ ความถนัดและความชำนาญอยู่แล้ว	0.87	0.77	ไม่สำคัญ

2. เกณฑ์การแปลความหมายสำหรับเหตุผลที่นักเรียนไม่สนใจอาชีพเกษตรกรรมเป็นดังนี้ (นงนุช, 2531)

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{ระดับความสำคัญ}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{1.28 - 0.52}{3}$$

$$= 0.25$$

$$\text{ค่าตรงกลางคือ} \quad 1 \pm \frac{\text{ช่วงคะแนน}}{2} = \frac{0.25}{2}$$

$$= 1 \pm 0.13$$

ดังนั้น

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.14-2.00 ถือว่าเป็นเหตุผลที่สำคัญมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.87-1.13 ถือว่าเป็นเหตุผลที่สำคัญน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.00-0.86 ถือว่าเป็นเหตุผลที่ไม่สำคัญ

ผลของการศึกษาถึงสาเหตุหรือเหตุผลที่นักเรียนไม่มีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม
ปรากฏตามตารางที่ 6 พบว่า มีเหตุผลที่นักเรียนให้ความสำคัญมากจำนวน 2 เหตุผล คือ

1. ไม่มีทุนทรัพย์ (1.28)

2. ไม่มีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมเพียงพอ (1.15)

จะเห็นได้ว่านักเรียนที่ไม่สนใจอาชีพเกษตรกรรมได้ให้เหตุผลว่า การไม่มีทุนทรัพย์
และการไม่มีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมอย่างเพียงพอเป็นสิ่งสำคัญต่ออาชีพนี้

สำหรับเรื่องรายได้นั้น เป็นเหตุผลที่มีความสำคัญน้อย ส่วนเหตุผลที่ไม่สำคัญคือ การ
เป็นงานหนัก เสี่ยงต่อการขาดทุน ไม่มีที่ดิน น้ำ ไม่มีโอกาสท่องเที่ยวและไม่มีเกียรติ

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของเหตุผลที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวน
ชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่มีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม

เหตุผลที่นักเรียนไม่มีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม	ค่าคะแนน		ระดับความ
	Mean	S.D.	สำคัญ
	(n = 66)		
ไม่มีทุนทรัพย์	1.28	0.85	มาก
ไม่มีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมอย่างเพียงพอ	1.15	0.91	มาก
รายได้น้อย	1.02	0.87	น้อย
เป็นงานที่หนัก	0.85	0.86	ไม่สำคัญ
เป็นอาชีพที่เสี่ยงต่อการขาดทุน	0.83	0.86	ไม่สำคัญ
ไม่มีที่ดิน	0.82	0.83	ไม่สำคัญ
ไม่มีน้ำปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์	0.67	0.81	ไม่สำคัญ
ไม่มีโอกาสท่องเที่ยว	0.53	0.68	ไม่สำคัญ
ไม่มีเกียรติ	0.52	0.75	ไม่สำคัญ

ส่วนที่ 2 เกี่ยวข้องกับระดับความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม และอาชีพที่ไม่ใช่อาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ โดยกำหนดระดับความสนใจออกเป็น 3 ระดับ คือ มีความสนใจมาก มีค่าเท่ากับ 2 มีความสนใจน้อย มีค่าเท่ากับ 1 และไม่มีความสนใจมีค่าเท่ากับ 0 การแปลผลระดับความสนใจนั้น ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยความสนใจของนักเรียนแต่ละประเด็นไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายนี้ ใช้ค่าเฉลี่ยกลาง (Mid-point) เป็นเกณฑ์ในการแปลความหมาย

เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนเป็นดังนี้ (นางนุช, 2531)

$$\begin{aligned}\text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{ระดับความสำคัญ}} \\ \text{แทนค่า} &= \frac{1.57 - 0.62}{3} \\ &= 0.32 \\ \text{ค่าตรงกลางคือ} &1 \pm \frac{\text{ช่วงคะแนน}}{2} = \frac{0.32}{2} \\ &= 1 \pm 0.16\end{aligned}$$

ดังนั้น

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.17-2.00 ถือว่านักเรียนมีความสนใจมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.84-1.16 ถือว่านักเรียนมีความสนใจน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.00-0.83 ถือว่านักเรียนไม่มีความสนใจ

1. ผลการศึกษาถึงระดับความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ปรากฏตามตารางที่ 7 พบว่านักเรียนมีความสนใจมากจำนวน 9 เรื่อง เรียงตามลำดับดังต่อไปนี้คือ

1. การเลี้ยงไก่ ไก่ดำ ไก่ไข่ ไก่เนื้อ และไก่พื้นเมือง (1.57)
2. การปลูกข้าวเหนียว (1.54)
3. การปลูกมะม่วง (1.44)
4. การเลี้ยงปลา (1.34)
5. การปลูกกล้วย (1.24)

6. การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ (1.23)
7. การทำไร่นาสวนผสม ประกอบด้วยการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง (1.22)
8. การเพาะเห็ดฟาง (1.22)
9. การปลูกพริก มะเขือและมะเขือเทศ (1.20)

จะเห็นว่ากิจกรรมที่นักเรียนสนใจมากคือ การปลูกข้าวและการเลี้ยงไก่ (พิสิทธิ และบุญธรรม, 2524) รองลงมาได้แก่ การปลูกมะม่วง การเลี้ยงปลา การปลูกกล้วย การปลูก ไม้ดอกไม้ประดับ การเพาะเห็ดฟาง การทำไร่นาสวนผสม การปลูกพริก มะเขือและมะเขือเทศ

ตารางที่ 7 ระดับความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
ตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กิจกรรมในอาชีพเกษตรกรรม	ค่าคะแนน		ระดับความ สนใจ
	Mean	S.D.	
	(n=152)		
การเลี้ยงไก่ไข่ ไก่เนื้อ และไก่พื้นเมือง	1.57	0.65	มาก
การปลูกข้าวเหนียว	1.54	0.72	มาก
การปลูกมะม่วง	1.44	0.75	มาก
การเลี้ยงปลา	1.34	0.81	มาก
การปลูกกล้วย	1.24	0.78	มาก
การปลูกไม้ดอก เช่นกุหลาบ มะลิ และช่อนกลิ่น	1.23	0.83	มาก
การเพาะเห็ดฟาง	1.22	0.84	มาก
การทำไร่นาสวนผสมด้วยการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง	1.22	0.81	มาก
การปลูกพริก มะเขือ และมะเขือเทศ	1.20	0.83	มาก
การปลูกน้อยหน่า	1.15	0.81	น้อย
การปลูกมะละกอ	1.14	0.81	น้อย
การเลี้ยงควาย	1.12	0.85	น้อย
การปลูกมันสำปะหลัง	1.09	0.81	น้อย
การปลูกแตงกวา แตงไทย และแตงโม	1.08	0.85	น้อย
การปลูกขุ่น	1.08	0.83	น้อย
การปลูกมะพร้าว	1.06	0.82	น้อย
การปลูกถั่วฝักยาว	1.06	0.82	น้อย
การปลูกข้าวโพดหวานและข้าวโพดฝักอ่อน	1.05	0.87	น้อย
การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	1.05	0.82	น้อย
การเลี้ยงวัวเนื้อ	1.03	0.84	น้อย
การเลี้ยงวัวนม	1.03	0.83	น้อย
การปลูกผักกาด ได้แก่ผักกาดขาวและผักกาดเขียว	1.01	0.78	น้อย

ตารางที่ 7 (ต่อ)

กิจกรรมในอาชีพเกษตรกรรม	ค่าคะแนน		ระดับความ
	Mean	S.D.	สนใจ
	(n=152)		
การปลูกหอมและกระเทียม	1.02	0.86	น้อย
การปลูกข้าวเจ้า	0.99	0.80	น้อย
ผลิตภัณฑ์จากพืช เช่น ถั่วตัด ผลไม้ดอง ผลไม้แช่อิ่ม	0.99	0.78	น้อย
สิ่งทอต่างๆ เช่น ทอผ้าฝ้าย ทอผ้าไหม ทอเสื่อ	0.97	0.78	น้อย
การปลูกถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วลิสงและถั่วพุ่ม	0.94	0.81	น้อย
การทำสวนป่า	0.88	0.86	น้อย
การปลูกกล้วยไม้	0.87	0.81	น้อย
การเลี้ยงเบ็ดและห่าน	0.85	0.83	น้อย
การปลูกปอ	0.83	0.83	น้อย
การปลูกกระหล่ำปลี กระหล่ำดอกและคะน้า	0.82	0.77	ไม่สนใจ
การเลี้ยงกระต่าย	0.80	0.85	ไม่สนใจ
รับซื้อผลผลิตนาส่งตลาด	0.79	0.72	ไม่สนใจ
การเลี้ยงไหม	0.78	0.77	ไม่สนใจ
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เช่น หมูยอ กุนเชียง ไส้กรอก	0.76	0.74	ไม่สนใจ
การปลูกไม้ประดับต่างๆ เช่น วาน บรง สน และไม้ตัดต่างๆ	0.75	0.74	ไม่สนใจ
การปลูกยางพารา	0.74	0.79	ไม่สนใจ
การเลี้ยงครั่ง	0.72	0.84	ไม่สนใจ
การเลี้ยงหมู	0.71	0.76	ไม่สนใจ
การเลี้ยงกิ้ง	0.68	0.75	ไม่สนใจ
รับซื้อผลผลิตนาไปขายปลีก	0.64	0.69	ไม่สนใจ
การเลี้ยงผึ้ง	0.64	0.74	ไม่สนใจ
การเลี้ยงกบ	0.62	0.74	ไม่สนใจ
การเลี้ยงแพะและแกะ	0.62	0.74	ไม่สนใจ

2. ผลการศึกษาถึงความสนใจในอาชีพอื่นที่ไม่ใช่อาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนที่นักเรียนให้ความสนใจมากปรากฏตามตารางที่ 8 พบว่าอาชีพที่นักเรียนสนใจในระดับมากตามร้อยละ

- 3 อันดับแรก คือ
1. ตำรวจ ร้อยละ 48.5
 2. ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ร้อยละ 25.8
 3. พนักงานขายของตามห้างร้าน ร้อยละ 24.2

จะเห็นว่า นักเรียนมีความสนใจมากกับอาชีพตำรวจ (เพียงใจ, 2500) รองลงมาคือ ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า และพนักงานขายของตามห้างร้าน

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความสนใจในอาชีพอื่นที่ไม่ใช่อาชีพเกษตรกรรม

กิจกรรมในอาชีพอื่นที่ไม่ใช่อาชีพเกษตรกรรม	ความสนใจ	
	ความถี่	ร้อยละ
	(n=66)	
ตำรวจ	32	48.5
ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	17	25.8
พนักงานขายของตามห้างร้าน	16	24.2
ช่างเครื่องยนต์	15	22.7
พยาบาล	14	21.2
ครู	12	18.2
ทนายความ	10	15.2
ช่างไฟฟ้า	9	13.6
พนักงานขับรถ	9	13.6
ค้าขาย	9	13.6
ทหาร	8	12.1
ช่างเสริมสวย ตัดผม	7	10.6
นักร้อง นักดนตรี หมอลำ	7	10.6
พนักงานรักษาความปลอดภัย (ยาม)	6	9.1
พนักงานรักษาความสะอาด	5	7.6
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5	7.6
แพทย์	4	6.1
ช่างตัดและซ่อมรองเท้า	3	4.5
คนงานก่อสร้าง	3	4.5
คนงานในโรงงานอุตสาหกรรม	2	3.0
เจ้าหน้าที่ปกครอง (ปลัด, นายอำเภอ)	1	1.5

หมายเหตุ ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบมากกว่า 1 คำตอบ

4.3 เปรียบเทียบความสนใจอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำแนกตามลักษณะพื้นฐานบางประการที่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยในส่วนนี้เป็นการเปรียบเทียบความสนใจอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนที่มีลักษณะพื้นฐานบางประการที่แตกต่างกัน 10 ประการด้วยกันคืออายุเพศ ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) อาชีพหลักของบิดา อาชีพหลักของมารดา ความต้องการศึกษาต่อ ขนาดของครอบครัว ขนาดที่ดินถือครองของครอบครัว พื้นที่ตั้งของโรงเรียนและการย้ายถิ่นฐานของครอบครัว

การเปรียบเทียบความสนใจอาชีพเกษตรกรรมอันได้แก่ การทำนา การทำสวนผัก การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ การปลูกพืชไร่ การทำสวนผลไม้ การเลี้ยงสัตว์น้ำและสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ การเลี้ยงสัตว์เล็ก การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ การเลี้ยงสัตว์ปีก การทำไร่นาสวนผสม ประกอบด้วยการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การค้าขายผลผลิตทางการเกษตร และการเกษตรอื่นๆ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏตามตารางที่ 9-18 ดังต่อไปนี้

1) เปรียบเทียบความสนใจอาชีพเกษตรกรรมจำแนกตามอายุของนักเรียน ผลการเปรียบเทียบปรากฏตามตารางที่ 8 ในการวิจัยได้กำหนดกลุ่มอายุของนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอายุ 11-12 ปี และกลุ่มอายุ 13-14 ปี มีความสนใจอาชีพเกษตรกรรมในหมวดต่างๆ ทั้งหมด 13 หมวด ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีความสนใจอาชีพเกษตรกรรมไม่แตกต่างกัน

2) เปรียบเทียบความสนใจอาชีพเกษตรกรรมจำแนกเพศของนักเรียน ผลการเปรียบเทียบปรากฏตามตารางที่ 10 พบว่า นักเรียนมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 3 เรื่อง คือ

2.1 การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ โดยนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยของระดับความสนใจสูงกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.2 การปลูกพืชไร่ โดยนักเรียนชายมีค่าเฉลี่ยระดับความสนใจสูงกว่านักเรียนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร โดยนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยระดับความสนใจสูงกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

- 1) นักเรียนชายมีความสนใจในการปลูกพืชไร่สูงกว่านักเรียนหญิง
- 2) นักเรียนหญิงมีความสนใจในการปลูกไม้ดอกและไม้ประดับและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรสูงกว่านักเรียนชาย

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำแนกตามอายุของ
นักเรียน

ความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม	อายุ				t
	11-12 ปี		13-14 ปี		
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
	(n = 140)		(n = 12)		
การทำงาน	1.27	0.54	1.25	0.69	0.11
การทำสวนผัก	1.04	0.57	0.98	0.56	0.40
การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ	0.93	0.52	0.97	0.63	0.12
การปลูกพืชไร่	0.97	0.49	1.08	0.49	0.67
การทำสวนผลไม้	1.16	0.55	1.49	0.45	1.97
การเลี้ยงสัตว์น้ำและสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	0.87	0.58	1.03	0.41	0.90
การเลี้ยงสัตว์เล็ก	0.69	0.53	0.89	0.69	1.20
การเลี้ยงสัตว์ใหญ่	1.04	0.57	1.25	0.62	1.24
การเลี้ยงสัตว์ปีก	1.23	0.57	1.17	0.86	0.36
การทำไร่สวนผสม ประกอบด้วย ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง	1.19	0.81	1.64	0.67	1.77
การแปรรูปผลผลิตการเกษตร	0.90	0.51	1.00	0.60	0.65
การค้าขายผลผลิตการเกษตร	0.69	0.69	0.88	0.88	0.99
การเกษตรอื่นๆ	0.81	0.53	1.05	0.53	1.37

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามเพศ
ของนักเรียน

ความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม	เพศ				t
	ชาย		หญิง		
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
	(n = 72)		(n = 80)		
การทำงาน	1.30	0.52	1.24	0.58	0.61
การทำสวนผัก	1.06	0.55	1.02	0.59	0.43
การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ	0.83	0.53	1.07	0.50	2.86*
การปลูกพืชไร่	1.07	0.50	0.89	0.46	2.14*
การทำสวนผลไม้	1.18	0.54	1.20	0.56	0.21
การเลี้ยงสัตว์น้ำและสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	0.89	0.57	0.88	0.57	0.14
การเลี้ยงสัตว์เล็ก	0.69	0.56	0.72	0.53	0.32
การเลี้ยงสัตว์ใหญ่	1.13	0.54	0.99	0.60	1.44
การเลี้ยงสัตว์ปีก	1.21	0.61	1.24	0.59	0.38
การทำไร่นาสวนผสม ประกอบด้วย	1.19	0.81	1.26	0.81	0.51
การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง					
การแปรรูปผลผลิตการเกษตร	0.80	0.56	1.00	0.45	2.30*
การค้าขายผลผลิตการเกษตร	0.72	0.60	0.70	0.62	0.19
การเกษตรอื่นๆ	0.77	0.54	0.88	0.52	1.30

หมายเหตุ * แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3) เปรียบเทียบความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมจำแนกตามผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ของนักเรียน ในการเปรียบเทียบ ได้แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ตามผลการเรียน ได้แก่ กลุ่มที่มีผลการเรียนได้เกรดต่ำกว่า 2.00 ลงมา กลุ่มที่มีผลการเรียนได้เกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.00-3.00 และกลุ่มที่มีผลการเรียนได้เกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป ผลการเปรียบเทียบปรากฏตามตารางที่ 11 พบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน มีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมหมวดการปลูกพืชไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อทดสอบด้วยวิธี Scheffe Test และ Duncan ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความสนใจในการปลูกพืชไร่ของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 มีความแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของความสนใจในการปลูกพืชไร่ของนักเรียนที่มีผลการเรียนระหว่าง 2.00-3.00 และนักเรียนที่มีผลการเรียนสูงกว่า 3.00 นอกนั้นมีความสนใจไม่แตกต่างกัน

จากผลการเปรียบเทียบสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนได้เกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 ลงมา มีความสนใจการปลูกพืชไร่มากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนได้เกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.00-3.00 และนักเรียนที่มีผลการเรียนได้เกรดเฉลี่ยสูงกว่า 3.00

4) เปรียบเทียบความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมจำแนกตามอาชีพหลักของบิดาของนักเรียน ในการเปรียบเทียบได้จัดหมวดหมู่ของอาชีพเป็น 2 หมวดหมู่ด้วยด้วยกัน คืออาชีพเกษตรกรรมอันได้แก่การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เป็นหลัก และอาชีพอื่นนอกเหนือจากอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ รับราชการ รับจ้างทั่วไป ทำงานโรงงาน งานบริการ และการค้าขาย ซึ่งบิดาของนักเรียนได้ประกอบเป็นอาชีพหลัก ผลการเปรียบเทียบปรากฏตามตารางที่ 12 พบว่าความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนทั้ง 13 เรื่องไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการเปรียบเทียบสรุปได้ว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักมีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพอื่นเป็นอาชีพหลัก

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามผล
การเรียนรู้ (เกรดเฉลี่ย) ของนักเรียน

ความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม	ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย)						F
	ต่ำกว่า 2.00		2.00-3.00		สูงกว่า 3.00		
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
	(n = 10)		(n = 107)		(n = 35)		
การทำงาน	1.05	0.69	1.28	0.53	1.29	0.59	0.82
การทำสวนผัก	1.25	0.41	0.92	0.56	1.18	0.60	2.46
การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ	1.13	0.50	0.91	0.53	1.03	0.50	1.26
การปลูกพืชไร่	1.35 ^a	0.56	0.96 ^b	0.46	0.90 ^b	0.50	3.49 ^a
การทำสวนผลไม้	1.45	0.44	1.17	0.55	1.17	0.57	1.21
การเลี้ยงสัตว์น้ำและสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	1.10	0.80	0.87	0.55	0.86	0.56	0.77
การเลี้ยงสัตว์เล็ก	0.90	0.61	0.69	0.54	0.70	0.55	0.66
การเลี้ยงสัตว์ใหญ่	1.30	0.69	1.06	0.56	0.95	0.57	1.49
การเลี้ยงสัตว์ปีก	1.45	0.69	1.19	0.56	1.26	0.67	0.91
การทำไร่นาสวนผสม ประกอบด้วย	1.20	0.92	1.25	0.79	1.14	0.85	0.25
การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง							
การแปรรูปผลผลิตการเกษตร	1.00	0.53	0.89	0.51	0.92	0.53	0.20
การค้าขายผลผลิตการเกษตร	1.00	0.71	0.65	0.58	0.79	0.63	1.88
การเกษตรอื่นๆ	1.05	0.54	0.79	0.52	0.88	0.57	1.35

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ยที่ตามด้วยอักษรภาษาอังกฤษตัวเดียวกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำแนกตามอาชีพ
ของบิดา

ความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม	อาชีพของบิดา				t
	เกษตรกรรม		อาชีพอื่น		
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
	(n = 104)		(n = 48)		
การทำงาน	1.34	0.48	1.10	0.82	1.05
การทำสวนผัก	1.04	0.58	1.00	0.61	0.16
การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ	0.92	0.53	0.93	0.64	0.06
การปลูกพืชไร่	0.99	0.48	1.10	0.38	0.49
การทำสวนผลไม้	1.18	0.55	1.40	0.25	0.88
การเลี้ยงสัตว์น้ำและสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	0.91	0.60	0.80	0.77	0.40
การเลี้ยงสัตว์เล็ก	0.72	0.56	0.67	0.53	0.23
การเลี้ยงสัตว์ใหญ่	1.10	0.56	1.13	0.51	0.13
การเลี้ยงสัตว์ปีก	1.21	0.56	1.20	0.84	0.04
การทำไร่นาสวนผสม ประกอบด้วย	1.26	0.79	0.80	0.83	1.27
การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง					
การแปรรูปผลผลิตการเกษตร	0.91	0.51	0.50	0.43	1.58
การจำหน่ายผลผลิตการเกษตร	0.65	0.59	0.80	0.76	0.55
การเกษตรอื่นๆ	0.82	0.50	0.97	0.64	0.62

5) เปรียบเทียบความสนใจอาชีพเกษตรกรรม จำนวนตามอาชีพของ มารดาของนักเรียน ในการเปรียบเทียบได้จัดเป็น 2 กลุ่มคือ อาชีพเกษตรกรรม ได้แก่การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เป็นหลัก และอาชีพอื่นๆ ที่ไม่ใช่อาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ รับราชการ รับจ้างทั่วไป ทำงานโรงงาน งานบริการ และการค้าขาย ผลการเปรียบเทียบปรากฏตามตารางที่ 13 พบว่า ความสนใจอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนทั้ง 13 เรื่อง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการเปรียบเทียบสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นอาชีพหลักมีความสนใจอาชีพเกษตรกรรมไม่แตกต่างจากนักเรียนที่มีมารดาประกอบอาชีพอื่น เป็นอาชีพหลัก

6) เปรียบเทียบความสนใจอาชีพเกษตรกรรม จำนวนตามความต้องการ ศึกษาต่อของนักเรียน ในการวิจัยได้ทำการสัมภาษณ์นักเรียนว่าหลังจากเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วมีความต้องการศึกษาต่อหรือไม่ ปรากฏว่าได้รับคำตอบแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มแรกบอกว่ามีความต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปอีก ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งบอกว่าไม่มีความต้องการที่จะศึกษาต่อ ซึ่งผลการเปรียบเทียบปรากฏตามตารางที่ 14 พบว่า ความสนใจอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 เรื่อง คือ

6.1) การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ นักเรียนมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนที่ไม่มีความต้องการศึกษาต่อมีค่าเฉลี่ยของระดับความสนใจสูงกว่านักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อ

6.2) การค้าขายผลผลิตทางการเกษตร นักเรียนมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อมีค่าเฉลี่ยของระดับความสนใจสูงกว่านักเรียนที่ไม่มีความต้องการศึกษาต่อ

ผลการเปรียบเทียบสรุปได้ว่า นักเรียนที่ไม่มีความต้องการศึกษาต่อมีความสนใจในการเลี้ยงสัตว์ใหญ่สูงกว่านักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อ ส่วนการค้าขายผลผลิตการเกษตรนั้น นักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อมีความสนใจสูงกว่านักเรียนที่ไม่มีความต้องการศึกษาต่อ

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความสนใจอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามอาชีพ
ของมารดา

ความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม	อาชีพของมารดา				t
	เกษตรกรรม		อาชีพอื่น		
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
	(n = 110)		(n = 42)		
การทำนา	1.35	0.46	1.17	0.75	0.90
การทำสวนผัก	1.03	0.58	1.07	0.58	0.16
การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ	0.93	0.52	1.17	0.55	1.06
การปลูกพืชไร่	0.99	0.48	1.13	0.35	0.66
การทำสวนผลไม้	1.17	0.55	1.53	0.32	1.57
การเลี้ยงสัตว์น้ำและสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	0.92	0.58	0.83	0.69	0.35
การเลี้ยงสัตว์เล็ก	0.74	0.55	0.67	0.76	0.30
การเลี้ยงสัตว์ใหญ่	1.12	0.55	0.89	0.58	1.02
การเลี้ยงสัตว์ปีก	1.24	0.55	1.00	0.89	0.99
การทำไร่นา สวนผสม ประกอบด้วย	1.24	0.80	1.00	1.00	0.67
การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง					
การแปรรูปผลผลิตการเกษตร	0.93	0.51	0.67	0.59	1.21
การค้าขายผลผลิตการเกษตร	0.68	0.61	0.67	0.75	0.07
การเกษตรอื่นๆ	0.84	0.51	0.89	0.74	0.23

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความสนใจอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามความ
ต้องการศึกษาต่อของนักเรียน

ความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม	ความต้องการศึกษาต่อ				t
	ต้องการ		ไม่ต้องการ		
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
	(n = 85)		(n = 67)		
การทำนา	1.24	0.59	1.31	0.51	0.78
การทำสวนผัก	0.98	0.61	1.11	0.51	1.41
การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ	0.95	0.53	0.96	0.52	0.07
การทำไร่	0.98	0.49	0.96	0.49	0.25
การทำสวนผลไม้	1.15	0.56	1.24	0.54	0.91
การเลี้ยงสัตว์น้ำและสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	0.89	0.53	0.88	0.63	0.06
การเลี้ยงสัตว์เล็ก	0.67	0.52	0.76	0.58	0.93
การเลี้ยงสัตว์ใหญ่	0.97	0.55	1.16	0.60	1.99*
การเลี้ยงสัตว์ปีก	1.20	0.57	1.26	0.63	0.57
การทำไร่นาสวนผสม ประกอบด้วย	1.16	0.83	1.30	0.78	1.06
การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง					
การแปรรูปผลผลิตการเกษตร	0.98	0.52	0.82	0.50	1.83
การค้าขายผลผลิตการเกษตร	0.80	0.61	0.59	0.59	2.05*
การเกษตรอื่นๆ	0.84	0.55	0.82	0.51	0.23

หมายเหตุ * แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7) เปรียบเทียบความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม จำแนกตามขนาดของครอบครัวของนักเรียน ในการเปรียบเทียบได้จัดขนาดของครอบครัวของนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มด้วยกัน คือกลุ่มที่มีขนาดของครอบครัว 3-4 คน ถือว่าเป็นครอบครัวขนาดเล็กกลุ่มที่มีขนาดของครอบครัว 5-6 คน ถือว่าเป็นครอบครัวขนาดกลาง และกลุ่มที่มีขนาดของครอบครัวเกิน 6 คนขึ้นไป ถือว่าเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ ผลการเปรียบเทียบปรากฏตามตารางที่ 15 พบว่า ความสนใจของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 1 เรื่อง คือ การค้าขายผลผลิตการเกษตร เมื่อทำการทดสอบด้วยวิธี Scheffe Test และ Duncan ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยของระดับความสนใจการค้าขายผลผลิตการเกษตรของนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวเล็กมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับความสนใจของนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวขนาดกลางและขนาดใหญ่

จากผลการเปรียบเทียบสรุปได้ว่า นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวเล็กมีความสนใจเรื่องการค้าขายผลผลิตการเกษตรมากกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวขนาดกลาง และนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวขนาดใหญ่ ตามลำดับ

8) เปรียบเทียบความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม จำแนกตามขนาดที่ดินถือครองเพื่อทำการเกษตรของครอบครัว ขนาดที่ดินทางการเกษตรได้จัดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 น้อยกว่า 11 ไร่, กลุ่มที่ 2 11-25 ไร่ และกลุ่มที่ 3 ตั้งแต่ 26 ไร่ขึ้นไป ผลการเปรียบเทียบปรากฏตามตารางที่ 16 พบว่าความสนใจของนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 2 เรื่องคือ

8.1 การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับนักเรียนมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อทำการทดสอบด้วยวิธีการของ Scheffe Test และ Duncan ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยของระดับความสนใจของนักเรียนในกลุ่มที่ 2 มีค่าสูงกว่ากลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 3

8.2 การเกษตรอื่นๆ นักเรียนมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อทำการทดสอบด้วยวิธีการของ Scheffe Test และ Duncan ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยของระดับความสนใจของนักเรียนในกลุ่มที่ 1 มีค่าสูงกว่ากลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3

ผลการเปรียบเทียบสรุปได้ว่า นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีพื้นที่ถือครองต่างกันมีความสนใจในการปลูกไม้ดอกและไม้ประดับและการเกษตรอื่นๆ แตกต่างกันโดยที่นักเรียนที่มีพื้นที่ถือครองขนาดกลางมีความสนใจสูงกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีพื้นที่ถือครองขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ส่วนการเกษตรอื่นๆ นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีพื้นที่ถือครองขนาดเล็กมีความสนใจสูงกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีพื้นที่ถือครองขนาดกลางและขนาดใหญ่

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำแนกตามขนาดของ
ครอบครัว

ความสนใจในอาชีพ เกษตรกรรม	ขนาดของครอบครัว						F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
	(n = 27)		(n = 79)		(n = 46)		
การทำงาน	1.24	0.56	1.27	0.55	1.28	0.56	0.04
การทำสวนผัก	1.10	0.61	1.01	0.59	1.01	0.52	0.30
การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ	1.07	0.47	0.94	0.53	0.90	0.55	0.93
การทำไร่	1.01	0.53	0.99	0.47	0.94	0.50	0.21
การทำสวนผลไม้	1.24	0.53	1.15	0.52	1.23	0.61	0.46
การเลี้ยงสัตว์น้ำและสัตว์ ครึ่งบกครึ่งน้ำ	0.90	0.59	0.86	0.56	0.92	0.58	0.17
การเลี้ยงสัตว์เล็ก	0.78	0.47	0.71	0.55	0.67	0.58	0.37
การเลี้ยงสัตว์ใหญ่	1.12	0.59	1.04	0.60	1.04	0.54	0.18
การเลี้ยงสัตว์ปีก	1.31	0.58	1.22	0.61	1.19	0.58	0.31
การทำไร่นาสวนผสม	1.19	0.80	1.13	0.82	1.40	0.78	1.59
ประกอบด้วยการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง							
การแปรรูปผลผลิตการเกษตร	0.90	0.49	0.94	0.53	0.85	0.51	0.41
การค้าขายผลผลิตการเกษตร	1.00 ^a	0.63	0.72 ^b	0.63	0.53 ^b	0.50	5.23 ^{**}
การเกษตรอื่นๆ	0.88	0.51	0.87	0.57	0.72	0.48	1.31

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ยที่ตามด้วยอักษรภาษาอังกฤษตัวเดียวกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำแนกตามขนาดพื้นที่
ถือครองของครอบครัว

ความสนใจในอาชีพ เกษตรกรรม	ขนาดพื้นที่ถือครอง						F
	น้อยกว่า 11 ไร่		11-25 ไร่		26 ไร่ขึ้นไป		
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
	(n = 96)		(n = 25)		(n = 31)		
การทำนา	1.58	0.38	1.54	0.38	1.35	0.41	1.88
การทำสวนผัก	1.14	0.69	1.17	0.51	1.02	0.57	0.48
การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ	1.00 ^b	0.73	1.21 ^a	0.53	0.78 ^b	0.44	5.01 ^{**}
การทำไร่	0.90	0.68	1.14	0.45	1.02	0.50	0.74
การทำสวนผลไม้	1.14	0.71	1.25	0.52	1.15	0.57	0.23
การเลี้ยงสัตว์น้ำและสัตว์ ครึ่งบกครึ่งน้ำ	0.83	0.62	0.95	0.68	0.92	0.54	0.08
การเลี้ยงสัตว์เล็ก	1.00	0.33	0.65	0.61	0.72	0.52	0.82
การเลี้ยงสัตว์ใหญ่	1.33	0.56	1.20	0.59	0.99	0.52	1.57
การเลี้ยงสัตว์ปีก	1.30	0.57	1.40	0.48	1.08	0.56	2.55
การทำไร่นาสวนผสม	1.20	0.84	1.44	0.71	1.40	0.77	0.21
ประกอบด้วยการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง							
การแปรรูปผลผลิตการเกษตร	1.11	0.46	0.90	0.46	0.86	0.56	0.61
การค้าขายผลผลิตการเกษตร	0.92	0.66	0.38	0.53	0.68	0.61	2.96
การเกษตรอื่นๆ	1.17 ^a	0.60	0.61 ^b	0.39	0.80 ^b	0.51	3.47 [*]

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ยตามตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวเดียวกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

9) เปรียบเทียบความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม จำนวนตามพื้นที่ตั้งของโรงเรียนในการวิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพื้นที่ของโรงเรียน ซึ่งผลปรากฏตามตารางที่ 17 พบว่า นักเรียนมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 6 เรื่อง คือ

9.1) การทำนา นักเรียนมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนที่มีพื้นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีค่าเฉลี่ยของความสนใจสูงกว่านักเรียนที่มีพื้นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

9.2) การทำสวนผัก นักเรียนมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนที่มีพื้นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีค่าเฉลี่ยของระดับความสนใจสูงกว่านักเรียนที่มีพื้นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

9.3) การทำสวนผลไม้ นักเรียนมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่นักเรียนที่มีพื้นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีค่าเฉลี่ยของระดับความสนใจสูงกว่านักเรียนที่มีพื้นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

9.4) การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ นักเรียนมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่นักเรียนที่มีพื้นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีค่าเฉลี่ยของระดับความสนใจสูงกว่านักเรียนที่มีพื้นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

9.5) การทำไร่สวนผสมประกอบด้วยการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง นักเรียนมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่นักเรียนที่มีพื้นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีค่าเฉลี่ยของระดับความสนใจสูงกว่านักเรียนที่มีพื้นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

9.6) การค้าขายผลผลิตการเกษตร นักเรียนมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยนักเรียนที่มีพื้นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีค่าเฉลี่ยของระดับความสนใจสูงกว่านักเรียนที่มีพื้นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1) นักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีความสนใจในการทำ การทำสวนผัก การทำสวนผลไม้ การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ และการทำไร่นาสวนผสม ประกอบด้วย การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง สูงกว่านักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

2) นักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีความสนใจในการค้าขายผลผลิตการเกษตร สูงกว่านักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

10) เปรียบเทียบความสนใจอาชีพเกษตรกรรม จำแนกตามการย้ายถิ่นฐานของครอบครัวของนักเรียน ในการวิจัยนั้นได้สัมภาษณ์นักเรียนว่าในช่วงระยะเวลา 5 ปี ครอบครัวมีการอพยพเคลื่อนย้ายถิ่นฐานบ้างหรือไม่ ปรากฏว่าได้คำตอบเป็น 2 กลุ่มด้วยกันคือ เคยและไม่เคย ซึ่งได้นำมาเปรียบเทียบกับความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมผลปรากฏตามตารางที่ 18 พบว่า นักเรียนมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 เรื่อง คือ การเลี้ยงสัตว์ปีก โดยนักเรียนที่ครอบครัวเคยย้ายถิ่นฐานมีค่าเฉลี่ยระดับความสนใจสูงกว่านักเรียนที่ครอบครัวไม่เคยย้ายถิ่นฐาน

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่เคยย้ายถิ่นฐานมีความสนใจการเลี้ยงสัตว์ปีกสูงกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่ไม่เคยย้ายถิ่นฐาน

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามพื้นที่ตั้ง
ของโรงเรียน

ความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม	พื้นที่ตั้งของโรงเรียน				t
	ตอน ¹ /บน		ตอน ¹ /ล่าง		
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
	(n = 74)		(n = 78)		
การทำงาน	1.18	0.57	1.35	0.52	2.00*
การทำสวนผัก	0.92	0.64	1.15	0.47	2.56*
การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ	0.93	0.55	0.98	0.50	0.52
การปลูกพืชไร่	0.93	0.48	1.02	0.49	1.20
การทำสวนผลไม้	1.07	0.61	1.31	0.46	2.74**
การเลี้ยงสัตว์น้ำและสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	0.85	0.52	0.92	0.62	0.66
การเลี้ยงสัตว์เล็ก	0.64	0.54	0.77	0.55	1.40
การเลี้ยงสัตว์ใหญ่	0.89	0.53	1.21	0.57	3.55**
การเลี้ยงสัตว์ปีก	1.24	0.62	1.21	0.57	0.28
การทำไร่สวนผสม ประกอบด้วยการ ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง	1.06	0.85	1.38	0.74	2.73**
การแปรรูปผลผลิตการเกษตร	0.94	0.55	0.87	0.47	0.84
การค้าขายผลผลิตการเกษตร	0.89	0.60	0.53	0.57	3.78***
การเกษตรอื่นๆ	0.80	0.60	0.85	0.47	0.57

หมายเหตุ * แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

¹/ตอน คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนตาม
การย้ายถิ่นฐานของครอบครัว

ความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม	การย้ายถิ่นฐานของครอบครัว				t
	เคย		ไม่เคย		
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
	(n = 44)		(n = 108)		
การทำงาน	1.27	0.55	1.20	0.57	0.49
การทำสวนผัก	1.06	0.57	0.88	0.56	1.28
การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ	0.96	0.55	0.92	0.52	0.27
การปลูกพืชไร่	1.00	0.50	0.93	0.50	0.62
การทำสวนผลไม้	1.21	0.54	1.16	0.62	0.41
การเลี้ยงสัตว์น้ำและสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	0.88	0.60	0.92	0.48	0.31
การเลี้ยงสัตว์เล็ก	0.72	0.59	0.67	0.46	0.41
การเลี้ยงสัตว์ใหญ่	1.05	0.55	1.06	0.66	0.05
การเลี้ยงสัตว์ปีก	1.30	0.62	1.03	0.53	1.94*
การทำไร่นาสวนผสม ประกอบด้วย	1.23	0.81	1.00	0.88	1.14
การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง					
การแปรรูปผลผลิตการเกษตร	0.92	0.51	0.70	0.44	1.92
การค้าขายผลผลิตการเกษตร	0.69	0.59	0.77	0.53	0.59
การเกษตรอื่นๆ	0.79	0.51	0.85	0.56	0.46

หมายเหตุ * แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการเปรียบเทียบความแตกต่างของความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม โดยการ
จำแนกตามลักษณะพื้นฐานบางประการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวน
ชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลปรากฏตามตารางที่ 19

ตารางที่ 19 สรุปผลการเปรียบเทียบความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษา ปีที่ 6 โรง เรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามลักษณะพื้นฐานบางประการของนักเรียน

ลักษณะพื้นฐานบางประการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	กิจกรรมในอาชีพเกษตรกรรม
1. เพศ (ชาย, หญิง)	1. การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ 2. การปลูกพืชไร่ 3. การแปรรูปผลผลิตการเกษตร
2. ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) (ต่ำกว่า 2.00, ระหว่าง 2.00-3.00, มากกว่า 3.00 ขึ้นไป)	1. การปลูกพืชไร่
3. ความต้องการศึกษาต่อ (ต้องการ, ไม่ต้องการ)	1. การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ 2. การค้าขายผลผลิตการเกษตร
4. ขนาดของครอบครัว (ขนาด 3-4 คน, ขนาด 5-6 คน, ขนาดมากกว่า 6 คน)	1. การค้าขายผลผลิตการเกษตร
5. ขนาดที่ดินถือครองของครอบครัว (ขนาดต่ำกว่า 10 ไร่, ขนาด 11-25 ไร่ ขนาดตั้งแต่ 26 ไร่ขึ้นไป)	1. การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ 2. การเกษตรอื่นๆ

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลักษณะพื้นฐานบางประการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	กิจกรรมในอาชีพเกษตรกรรม
6. พื้นที่ตั้งของโรงเรียน (พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน, ตอนล่าง)	1. การทำนา 2. การทำสวนผัก 3. การทำสวนผลไม้ 4. การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ 5. การทำไร่นาสวนผสมประกอบด้วยการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง 6. การค้าขายผลผลิตการเกษตร
7. การย้ายถิ่นของครอบครัว (ไม่เคยย้าย, เคยย้าย)	1. การเลี้ยงสัตว์ปีก

4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการเปรียบเทียบความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนที่มีลักษณะพื้นฐานบางประการแตกต่างกัน ผลของการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่าลักษณะพื้นฐานบางประการ ได้แก่ อายุ อาชีพหลักของบิดาและอาชีพหลักของมารดาของนักเรียนไม่ทำให้ความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกัน ส่วนลักษณะพื้นฐานบางประการอื่นๆ ที่ทำให้ความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกัน คือ

1) เพศ นักเรียนชายและหญิงมีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกันในเรื่องการปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ การปลูกพืชไร่ และการแปรรูปผลผลิตการเกษตร

2) ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) นักเรียนมีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกันในเรื่อง การปลูกพืชไร่

3) ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียน นักเรียนมีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกันในเรื่อง การเลี้ยงสัตว์ใหญ่

4) ขนาดของครอบครัว นักเรียนมีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกันในเรื่องการค้าขายผลผลิตการเกษตร

5) ขนาดพื้นที่ถือครอง นักเรียนมีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกันในเรื่องการปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ

6) พื้นที่ตั้งของโรงเรียน นักเรียนมีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกันในเรื่อง การทำนา การทำสวนผัก การทำสวนผลไม้ การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ การค้าขายผลผลิตการเกษตร และการเกษตรอื่นๆ

7) การย้ายถิ่นฐานของครอบครัว นักเรียนมีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกันในเรื่อง การเลี้ยงสัตว์ปีก

สรุปผลการเปรียบเทียบทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ว่านักเรียนที่มีลักษณะพื้นฐานบางประการแตกต่างกัน มีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมไม่แตกต่างกัน

4.5 อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 69.7 ซึ่งสอดคล้องกับ โครงการฝึกอบรมครูเกษตรในการพัฒนาชนบท (2532) พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษามีความต้องการให้โรงเรียนประถมศึกษาสอนวิชาเกษตรให้แก่บุตรหลานร้อยละ 96.7 โรงเรียนประถมศึกษาควรมีกิจกรรมหรือโครงการเกษตรร้อยละ 100.0 และควรให้บุตรหลานของตนทำกิจกรรมเกษตรในโรงเรียนร้อยละ 100.0 ความสนใจของนักเรียนนี้จะนำไปสู่การพัฒนาเป็นอาชีพของนักเรียนในอนาคตได้ เมื่อนักเรียนได้แสดงออกถึงความสนใจนั้นๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่ง (Roe, 1955) ได้พบว่า การพัฒนาอาชีพนั้นมีมาตั้งแต่เกิด ได้มีการพัฒนาบุคลิกภาพ และความสนใจตั้งแต่เกิด ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพในภายหลังและ (Bennett, 1955) ได้พบว่า เด็กพัฒนาความสนใจในอาชีพเมื่ออายุระหว่าง 5-10 ปี ดังนั้นการทราบถึงความสนใจของนักเรียนในปัจจุบัน ก็จะทำให้ทราบถึงวิถีทางการประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคตได้

นักเรียนที่มีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมได้ให้เหตุผลว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ (1) เป็นอาชีพที่มีรายได้ (2) ชอบอยู่กับธรรมชาติ (3) ชอบปลูกพืช (4) เป็นอาชีพที่สามารถลดรายจ่ายในครอบครัวได้ (5) มีอิสระไม่ต้องเป็นลูกจ้างคนอื่น (6) ใต้อยู่กับที่ไม่ต้อง

เคลื่อนย้ายไปไหน (7) ขอบเลี้ยงสัตว์ และ (8) ไม่ต้องใช้เงินทุนมากปรากฏว่าเหตุผลข้อที่ (1) และข้อที่ (4) สอดคล้องกับ พิสิทธิ์ และบุญธรรม, (2524) พบว่าเหตุผลที่ชาวบ้านในตำบลนาหัวสวายประกอบอาชีพเกษตรกรรมคือ การลดรายจ่ายและการหารายได้ให้กับครอบครัว ส่วนเหตุผลข้อที่ (5) สอดคล้องกับ จิราภรณ์, (2518) พบว่าเหตุผลที่นักเรียนสนใจอาชีพเกษตรกรรม เพราะเป็นอาชีพที่มีอิสระ

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอที่จะอธิบายถึงสาเหตุหรือเหตุผลที่นักเรียนให้ความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมได้ในลักษณะต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่สามารถเกื้อหนุนครอบครัวในเรื่องรายได้และรายจ่าย เช่น การเป็นอาชีพที่มีรายได้ ตัวนักเรียนเองก็พอจะมองเห็นและคิดว่ารายได้ในครอบครัวของเขาเหล่านั้นมาจากการขายผลผลิตทางการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ทั้งผลผลิตจากพืชและสัตว์เลี้ยง ในอีกด้านหนึ่งก็สามารถเป็นอาชีพที่ลดรายจ่ายให้กับครอบครัวได้ ไม่ว่าจะเป็นอาหาร ซึ่งครอบครัวนักเรียนก็มักจะหามาได้ง่ายๆ จากผักที่มีอยู่ทั่วไป สัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงเองไว้ เช่น เป็ด ไก่ เป็นต้น และนอกจากนั้นแล้วในด้านการลงทุนในการประกอบอาชีพนักเรียนเองก็จะพบว่า ที่ดิน วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ทั้งหลายที่ครอบครัวพอจะมีอยู่นั้น ถือได้ว่าเป็นทุนสำรองที่มีอยู่แล้วนั่นเอง แต่ถ้าทำการเกษตรก็ไม่ต้องเพิ่มรายจ่ายอีก แต่ถ้าประกอบอาชีพอื่นนอกจากที่เป็นอยู่รายจ่ายอาจจะต้องเพิ่มขึ้น

2) อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ทำให้ความเป็นอยู่ของเขาใกล้เคียงกับธรรมชาติ การปลูกพืช และการเลี้ยงสัตว์คือ กิจกรรมที่เป็นธรรมชาติ เป็นธรรมชาติของชาวชนบท และเป็นธรรมชาติของเด็กที่มักจะสนใจการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์อยู่แล้ว ดังนั้นการที่นักเรียนที่เหตุผลที่จะมีชีวิตอยู่แบบนี้ว่ามีผลดีต่อพื้นที่ที่เด็กอาศัยอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการอนุรักษ์ป่าไม้และสัตว์ป่า ซึ่งนับวันจะมีปริมาณที่น้อยลง

3) อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความเป็นอิสระไม่ต้องเป็นลูกจ้างคนอื่น และเป็นอาชีพที่มีความเป็นหลักแหล่งไม่ค่อยมีโอกาสได้เคลื่อนย้ายและอพยพไปที่อื่นมากนักตามเหตุผลแรก พออธิบายได้ว่า อาชีพเกษตรกรรมนั้นเป็นอาชีพที่มีความอิสระอยู่ในตัว คือสามารถทำการผลิต การจำหน่ายได้ด้วยตัวของมันเอง ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมักจะมีความเป็นอิสระกล่าวคือไม่ต้องพึ่งพาอาศัยระบบอื่นๆ มาเกี่ยวข้องมากนัก แต่ก็มีหลายสาเหตุที่ทำให้อาชีพนี้ไม่เป็นอิสระ ได้แก่ การมุ่งผลิตเพื่อการค้ามากเกินไปทำให้ต้องใช้เงินทุนมากขึ้น ใช้วิทยาการแผนใหม่มากขึ้น การจัดระบบการผลิตที่ไม่สมดุล จึงเป็นผลทำให้เกิดความไม่อิสระขึ้นกับอาชีพนั้น และอีก

เหตุผลหนึ่งคือ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ชั่ววัสดุอุปกรณ์ การผลิตที่เคลื่อนย้ายยาก เช่นที่ดิน ต้นไม้ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นเหตุผลที่เกษตรกรไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้มากนัก แต่ในข้อเท็จจริงที่พบกัน โดยทั่วไปคือ เกษตรกรในชนบทโดยเฉพาะเด็ก และหนุ่มสาว มักเคลื่อนย้ายและอพยพไปทำงานต่างถิ่นเสมอ เหตุผลคือ ไม่มีงานทำและไม่มีรายได้ เพราะการเกษตรที่ทำอยู่มีงานทำเฉพาะบางช่วงหรือบางฤดูกาลเท่านั้น

สำหรับนักเรียนที่ไม่สนใจที่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ได้ให้เหตุผลว่า ไม่มีทุนทรัพย์ และไม่มีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมอย่างเพียงพอ จะเห็นได้ว่าเหตุผลดังกล่าวไม่ใช่เหตุผลที่ทำให้นักเรียนไม่ชอบอาชีพนี้ จึงไม่สนใจอาชีพนี้ ดังนั้นจึงไม่ใช่อุปสรรคสำหรับการที่จะให้การศึกษาอบรมและการส่งเสริมอาชีพให้กับนักเรียนถ้าสามารถจัดปัญหาดังกล่าวให้หมดไป

กิจกรรมการเกษตรที่นักเรียนให้ความสนใจมากคือ (1) การเลี้ยงไก่ ไก่แก่ไก่ไข่ ไก่เนื้อ และไก่พื้นเมือง (2) การปลูกข้าวเหนียว (3) การปลูกมะม่วง (4) การเลี้ยงปลา (5) การปลูกกล้วย (6) การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ (7) การทำไร่นาสวนผสม ประกอบด้วยปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง (8) การเพาะเห็ดฟาง และ(9) การปลูกพริก มะเขือ และมะเขือเทศ กิจกรรมดังกล่าวข้างต้นพออธิบายถึงเหตุผลและความสำคัญได้ดังนี้

กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ คือ การเลี้ยงไก่ และการเลี้ยงปลา ไก่จัดได้ว่าเป็นสัตว์เลี้ยงประเภทอาหารที่อยู่ใกล้ชิดกับเกษตรกรมากที่สุด และสามารถหาได้ง่ายที่สุดนอกจากนั้นยังสามารถทำการแลกเปลี่ยน หรือขายเป็นรายได้ให้กับครอบครัวได้ง่ายที่สุดเช่นเดียวกัน เมื่อเทียบกับสัตว์เลี้ยงชนิดอื่น ส่วนปลานั้นก็จะสามารถหาได้ง่ายเช่นเดียวกันตามแหล่งน้ำธรรมชาติ หรือในนาข้าวที่มีอยู่ทั่วไป ในสภาพปัจจุบันที่แหล่งน้ำธรรมชาติลดลง เกษตรกรที่เคยมีอาชีพจับปลาตามธรรมชาติจะต้องหันมาประกอบอาชีพเลี้ยงปลาเอง ซึ่งนอกจากจะเป็นแหล่งอาหารแล้วยังเป็นแหล่งรายได้ของเกษตรกรอีกด้วย

การปลูกพืชสำหรับในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องให้ความสำคัญกับการปลูกข้าวเหนียวเป็นอันดับหนึ่ง เพราะข้าวเหนียวเป็นอาหารหลักที่ต้องบริโภคทุกมื้อในทุกๆ วัน รองลงมาคือการปลูกมะม่วง และกล้วย พืชสองชนิดนี้จัดว่าเป็นไม้ผลที่สามารถทำให้มีรายได้และลดรายจ่าย ตลอดจนกระทั่งเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าและธรรมชาติให้กับพื้นที่การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ การปลูกพริก มะเขือ และมะเขือเทศ จะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน นานาเป็นอาหารและทำให้เกิดรายได้เช่นกัน

การทำไร่นาสวนผสม ประกอบด้วยการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายอย่าง การทำการเกษตรแบบนี้จะก่อให้เกิดผลดีหลายอย่างคือ การมีงานทำตลอดปี เกิดรายได้ตลอดปี เช่นเดียวกัน จะทำให้สามารถแก้ปัญหาการอพยพแรงงานจากชนบทเข้าสู่ตัวเมืองได้

การเพาะเห็ดฟาง จัดเป็นกิจกรรมการเกษตรกิจกรรมหนึ่งในหมวดการเกษตรอื่นๆ ที่นักเรียนให้ความสนใจมากเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งกิจกรรมนี้ก่อให้เกิดผลดีในหลายๆ ด้านด้วยกันคือ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นการเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายในครอบครัว การใช้วัสดุที่เหลือใช้ให้เกิดประโยชน์ เป็นการทำความสะอาดให้กับแปลงนาและที่อยู่อาศัย เป็นต้น

2. การเปรียบเทียบความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมโดยการจําแนกตามลักษณะพื้นฐานบางประการของนักเรียน พบว่าทำให้ความสนใจของนักเรียนแตกต่างกันมีดังนี้คือ

เพศ พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกัน โดยนักเรียนชายสนใจการปลูกพืชไร่มากกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิงสนใจการปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ และการแปรรูปผลผลิตการเกษตรมากกว่านักเรียนชาย ซึ่งผลปรากฏ เช่นนี้อธิบายได้ว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงได้รับการสั่งสอนมาแตกต่างกันกล่าวคือ นักเรียนชายมักจะติดตามบิดาออกไปทำงานนอกบ้าน งานส่วนใหญ่ก็จะเป็นการปลูกพืชไร่ ส่วนนักเรียนหญิงมักจะถูกบิดามารดาให้ช่วยงานในบ้าน ซึ่งส่วนใหญ่ก็คือ การทำอาหาร การแปรรูปผลผลิตการเกษตร เช่น การทอดผ้า การทำอาหารจากผลิตภัณฑ์เกษตร เป็นต้น นอกจากนั้นแล้ว เพศหญิงมักจะถูกสั่งสอนให้รู้จักวิธีการจัดบ้านเรือนและการทำความสะอาดบ้านเรือน จึงทำให้มีความสนใจการปลูกไม้ดอกและไม้ประดับสูงกว่านักเรียนชายอีกด้วย

ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) พบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกันมีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกันในเรื่องการปลูกพืชไร่ โดยที่นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำมีความสนใจการปลูกพืชไร่มากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลาง และนักเรียนที่มีผลการเรียนดี โดยทั่วไปแล้วสำหรับครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีผลการเรียนต่ำมักจะมาจากครอบครัวที่ปลูกพืชไร่เป็นหลักและมีรายได้ต่ำ ทำให้เด็กนักเรียนเหล่านี้มีความสนใจการปลูกพืชไร่สูงกว่านักเรียนในกลุ่มอื่น เพราะการปลูกพืชไร่นี้มีกิจกรรมหรือขบวนการผลิตที่ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก เห็นผลผลิตและรายได้เร็ว อีกทั้งยังใช้ต้นทุนการผลิตต่ำด้วย

ความต้องการศึกษาต่อ พบว่านักเรียนที่ไม่มีความต้องการศึกษาต่อมีความสนใจเลี้ยงสัตว์ใหญ่สูงกว่านักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่ออาจเป็นเพราะว่าครอบครัวของเด็กเหล่านี้มักจะใช้แรงงานเด็กในการไปเลี้ยงดูแลสัตว์อยู่เสมอ จึงทำให้เด็กคุ้นเคยและชอบในกิจกรรมนี้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อมีความสนใจการค้าขายผลผลิตการเกษตรสูงกว่านักเรียนที่ไม่มีความต้องการศึกษาต่อ ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อได้เล็งเห็นแล้วว่าอาชีพค้าขายเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี และเป็นงานที่สบายไม่หนักเช่นอาชีพอื่น ๆ

ขนาดของครอบครัว พบว่านักเรียนที่อาศัยอยู่ในครอบครัวขนาดเล็กมีความสนใจการค้าขายผลผลิตการเกษตรสูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่ในครอบครัวขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครอบครัวขนาดเล็กนั้นไม่มีแรงงานมากพอที่จะทำการเกษตรอย่างอื่นได้ จึงต้องอาศัยขนาดของครอบครัวที่มีความคล่องตัวสูงเพราะมีคนน้อย เพื่อหารายได้ให้กับครอบครัวให้ได้มาก ดังนั้นอาชีพการค้าขายผลผลิตการเกษตรจึงได้รับความสนใจจากนักเรียนที่อาศัยในครอบครัวขนาดเล็กสูง

ขนาดของพื้นที่ถือครอง พบว่านักเรียนที่อยู่อาศัยในครอบครัวที่มีพื้นที่ถือครองแตกต่างกันมีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกัน 2 เรื่องคือ การปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ โดยที่นักเรียนที่อยู่อาศัยในครอบครัวที่มีพื้นที่ถือครองขนาดกลางมีความสนใจมากกว่ากลุ่มอื่น ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการปลูกไม้ดอกและไม้ประดับนั้นเป็นกิจกรรมทางการเกษตรที่ต้องการ การดูแลและการจัดการสูงกว่ากิจกรรมอื่น การกระทำกิจกรรมนี้จะทำในพื้นที่ที่กว้างใหญ่ไม่ได้และจะใช้พื้นที่เพียงเล็กน้อยก็ไม่ได้ กิจกรรมนี้บังคับให้ต้องดำเนินการในพื้นที่ขนาดกลางจึงทำให้นักเรียนกลุ่มนี้ให้ความสนใจสูงกว่ากลุ่มอื่น ส่วนการเกษตรอื่นๆ นั้น ปรากฏว่านักเรียนที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีพื้นที่ถือครองขนาดเล็กมีความสนใจสูงกว่ากลุ่มอื่นเป็นเพราะว่าการมีพื้นที่ถือครองจำกัดเพื่อจะทำการเกษตรที่ใช้พื้นที่มากได้แก่การปลูกพืชไร่ ไม้ผลหรือเลี้ยงสัตว์ จะกระทำได้ยากเพราะต้องใช้เนื้อที่เป็นไร่หรือหลายๆ ไร่ขึ้นไป ดังนั้นสำหรับนักเรียนจากครอบครัวที่มีพื้นที่ถือครองขนาดเล็กจึงต้องหันมาสนใจกับการเกษตรอื่นๆ อันได้แก่ การเลี้ยงผึ้ง การเลี้ยงครั่ง และการเพาะเห็ดฟาง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ใช้พื้นที่น้อยมาก

พื้นที่ตั้งของโรงเรียน พบว่าพื้นที่ตั้งของโรงเรียนทำให้นักเรียนมีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกันหลายเรื่องด้วยกัน คือ นักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีความสนใจการค้าขายผลผลิตการเกษตรสูงกว่านักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียง

เจียงเหนือตอนล่าง ส่วนการทานา การทาสวนผัก การทาสวนผลไม้ การเลี้ยงสัตว์ใหญ่และการทำไร่นาสวนผสมนั้น นักเรียนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีความสนใจสูงกว่า ทั้งนี้เป็นเพราะว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีพื้นที่ทำการเกษตรพื้นใหญ่และมีความอุดมสมบูรณ์มากกว่าพื้นที่ทำการเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เนินและหุบเขา ที่ดินทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นแปลงเล็กๆ ทำการเกษตรได้ผลน้อยกว่า ทำให้นักเรียนหันไปสนใจการค้าขายผลผลิตทางการเกษตร

การย้ายถิ่นฐานของครอบครัว พบว่านักเรียนที่อาศัยในครอบครัวที่เคยย้ายถิ่นฐาน กับไม่เคยย้ายถิ่นฐานมีความสนใจอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกันในเรื่องการเลี้ยงสัตว์ปีก โดยนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่เคยย้ายถิ่นฐาน มีความสนใจสูงกว่า เพราะในสภาพของความเป็นจริงนั้นสัตว์ปีกเป็นสัตว์ที่ขยายพันธุ์ได้รวดเร็วและขนย้ายง่าย